

Sygn. akt *XVI GCo 297/20*

POSTANOWIENIE

Dnia 31 grudnia 2020 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XVI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Monika Szuwarowska

po rozpoznaniu w dniu 31 grudnia 2020 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w K.

przy udziale (...) spółce akcyjnej w W.

o udzielenie zabezpieczenia

postanawia:

oddalić wniosek.

SSO Monika Szuwarowska

Sygn. akt XVI GCo 297/20

UZASADNIENIE

do postanowienia z dnia 31 grudnia 2020 roku

Dnia 20 grudnia 2020 roku wnioskodawca (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w K. złożył przeciwko obowiązanemu (...) spółce akcyjnej w W. wniosek o zabezpieczenie roszczenia o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego pomiędzy uprawnionym a obowiązującym, tj. wiarygodności o zapłatę przez uprawnionego na rzecz obowiązanego kwoty 3 682 556,39 zł, przed wszczęciem postępowania o ustalenie, poprzez zakazanie obowiązanemu korzystania z ustanowionej na jego rzecz przez Bank (...) spółka akcyjna w W. na zlecenie uprawnionego gwarancji zabezpieczającej zapłatę za nabyte towary i/lub usługi nr (...) z dnia 05 marca 2012 roku w treści ustalonej aneksem nr (...) z dnia 4 listopada 2016 roku, aneksem nr (...) z dnia 22 stycznia 2018 roku, aneksem nr (...) z dnia 07 stycznia 2020 roku celem realizacji roszczenia o zapłatę 3 682 556,39 zł do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie.

W uzasadnieniu powód wskazał, że strony łączyła współpraca gospodarcza polegająca na tym, że uprawniony był autoryzowanym dilerem i serwisem (...), zaś obowiązanym przedstawicielem producenta J. (...) na Polskę. W związku z rozwiązaniem przez obowiązanego umowy o przedstawicielstwo, rozwiązano również umowę pomiędzy uprawnionym a obowiązującym. Zdaniem uprawnionego, wskutek rozwiązania umowy, doszło do powstania wzajemnych rozliczeń między stronami. Obowiązanym wezwał uprawnionego do natychmiastowej zapłaty kwoty 3 682 556,39 zł tytułem zobowiązań z umowy łączącej strony. Zdaniem uprawnionego, obowiązanym nie uwzględnił w tym rozliczeniu konieczności korekty faktur Vat, dotychczasowej spłaty w drodze umowy przekazu oraz potrącenia części należności. Jednocześnie uprawniony podkreślił, że celem zabezpieczenia roszczeń obowiązanego, które mogłyby powstać, zgodnie z umową, uprawniony wystawił gwarancję bankową. Dalej uprawniony zaznaczył, że bilans wzajemnych roszczeń między stronami wynosi 0, a nie jak twierdzi obowiązanym 3 682 556,39 zł. Uprawniony wskazał, że jego

należności wobec obowiązanej wynosiły łącznie kwotę 2 748 708,60 zł, tj. 1 765 965,06 zł tytułem rabatu za sprzedaż pojazdów, 346 063,90 zł tytułem wykonanych napraw usług gwarancyjnych oraz kwota 636 679,64 zł tytułem rabatów za pojazdy demonstracyjne i zastępcze. Uprawniony wyjaśnił, że z żądanej przez obowiązanej kwoty 3 682 556,39 zł – kwotę 725 484,75 zł uregulował na podstawie umowy przekazania w dniu 31.10.2020 roku, czego obowiązanej nie uwzględnił w swoim żądaniu, nadto obowiązanej zawyżył kwotę jeden z faktur o kwotę 80 896,19 zł. Wskutek powyższego pozostała do zapłaty kwota 2 876 175,45 zł (3 682 556,39 zł – 725 484,75 zł - 80 896,19 zł). Uprawniony w dniu 19 grudnia 2020 roku potrącił przysługującą mu należność w wysokości 2 748 708,60 zł z wierzytelnością obowiązanej w tej samej wysokości, co skutkowało tym, że do zapłaty na rzecz obowiązanej, zdaniem uprawnionego, pozostała kwota 127 466,85 zł (2 876 175,45 zł - 2 748 708,60 zł), którą uprawniony uiścił w dwóch przelewach na rzecz obowiązanej w dniu 18 grudnia 2020 roku (przelew na kwoty 74 175,45 zł i 53 291,40 zł). Uprawniony zatem wskutek wzajemnych rozliczeń stron i uznania, że ich wzajemne saldo wynosi 0 żąda ustalenia nieistnienia po stronie obowiązanej roszczenia o zapłatę kwoty 3 682 556,39 zł, podając, że ma w tym interes prawny oraz nie przysługuje mu roszczenie dalej idące.

W uzasadnieniu interesu prawnego, uprawniony wskazał, że na skutek wystąpienia pandemii Covid-19 rynek motoryzacyjny został jednym z najbardziej dotkniętych, co skutkuje pogorszeniem się sytuacji finansowej obowiązanej. Celem polepszenia sytuacji, podjęto szereg działań zmierzających do rozwiązania problemów finansowych. Uprawniony wskazał na stratę finansową obowiązanej wynoszącą w 2019 roku (...) zł, zmniejszenie się środków pieniężnych oraz kapitału własnego, jak również na zobowiązania kredytowe. Uprawniony podkreślił także, że obowiązanej ma zadłużenie finansowe wobec J. L. R., a także, że powziął informacje o ewentualnej upadłości obowiązanej. Słaba sytuacja finansowa obowiązanej oraz odmowa uwzględnienia roszczeń uprawnionego, rodzi, w ocenie uprawnionego, obawę, że obowiązanej będzie chciał skorzystać z gwarancji bankowej, co z kolei spowoduje, że osiągnięcie celu w niniejszym postępowaniu będzie niemożliwe, a także spowoduje niepowetowaną szkodę uprawnionego skutkując jego upadłością.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 730 § 1 k.p.c., w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia. Postępowanie zabezpieczające ma charakter uboczny, pomocniczy dla postępowania sądowego. Celem tego postępowania jest, bowiem zabezpieczenie wykonalności orzeczenia sądowego. Ma ono zapewnić udzielenie natychmiastowej i tymczasowej ochrony prawnej uprawnionemu po to, aby całe postępowanie w sprawie mogło osiągnąć swój cel. Sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku (§ 2 art. 730 k.p.c.).

Stosownie do art. 730 i 730¹ k.p.c. przesłankami ustawowymi zabezpieczenia roszczenia są uwiarygodnienie roszczenia, tj. uprawdopodobnienie jego zasadności oraz uprawdopodobnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Tak wskazane warunki dopuszczalności zabezpieczenia muszą istnieć łącznie, co oznacza, że brak chociażby jednej z nich powoduje, że zabezpieczenie roszczenia jest niedopuszczalne.

Uprawdopodobnienie roszczenia w postępowaniu zabezpieczającym, przy uwzględnieniu treści art. 243 k.p.c., oznacza, że uprawniony przedstawił i należyście uzasadnił twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzonego roszczenia.

Przesłanki skutecznego domagania się zabezpieczenia formułuje art. 730¹ § 1 k.p.c., w myśl którego udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Przesłankę interesu prawnego precyzuje § 2 przepisu, stanowiąc, że interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

W myśl art. 730¹ §3 k.p.c. przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę. Zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia, chyba że ustawa stanowi inaczej (art. 731 k.p.c.).

Zgodnie z art. 755 §1 k.p.c. jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. W szczególności sąd może unormować prawa i obowiązki stron lub uczestników postępowania na czas trwania postępowania.

W niniejszej sprawie powód żąda zabezpieczenia roszczenia o ustalenie. Przede wszystkim podnieść należy, iż powództwo, o zabezpieczenie którego wnosi uprawniony, oparte jest na podstawie art. 189 k.p.c. Zgodnie z powołanym przepisem powód może żądać ustalenie przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Materialnoprawną przesłanką powództwa o ustalenie jest interes prawny powoda. Interes prawny musi istnieć obiektywnie, aby uzasadniać żądanie ustalenia prawa lub stosunku prawnego. Jego istnienia jednak nie można traktować jako jedynej przesłanki decydującej o uwzględnieniu powództwa o ustalenie. Jest on warunkiem umożliwiającym dalsze badanie w zakresie istnienia lub nieistnienia ustalanego prawa lub stosunku prawnego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2007 roku, III CSK 123/07, LEX nr 319237).

Uprawniony uprawdopodobnił, że strony pozostawały w stałej współpracy gospodarczej, na podstawie łączącej ich umowy dilerskiej i serwisowej z dnia 31 maja 2016 roku. Uprawniony był autoryzowanym dilerem i serwisem (...), zaś obowiązanym przedstawicielem producenta J. (...) na Polskę. Uprawniony uprawdopodobnił także, że dnia 16 grudnia 2020 roku umowa między stronami została rozwiązana ze skutkiem natychmiastowym z uwagi na rozwiązanie umowy importerskiej łączącej obowiązanego z J. (...). Wraz z oświadczeniem o rozwiązaniu umowy, obowiązanym w załączniku do oświadczenia, przedstawił uprawnionemu zestawienie zobowiązań na kwotę 3 682 556,39 zł, wskazując, że w związku z rozwiązaniem umowy, należności te stają się natychmiast wymagalne. Na powyższe okoliczności przedłożono dokumenty w postaci raportów bieżących, oświadczenia o rozwiązaniu umowy wraz z zestawieniem należności oraz standardowych warunków działalności dilerów. Dalej uprawdopodobniono, za pomocą przedstawionych dokumentów, w tym umowy gwarancji wraz z aneksami, że uprawniony udzielił obowiązanemu gwarancję bankową na zabezpieczenie zapłaty za nabyte towary i/lub usługi nr (...) do kwoty 2 250 000 zł do 28 lutego 2022 roku (treść ustalona aneksem nr (...) z dnia 04 listopada 2016 roku), data została ustalona aneksem z dnia 7 stycznia 2020 roku.

Następnie, uprawdopodobniono zawarcie w dniu 31 października 2020 roku umowy przekazu na kwotę 725 484,75 zł, złożenie oświadczenia o potrąceniu w dniu 19 grudnia 2020 roku, na podstawie którego uprawniony oświadczył, że potrąca kwotę 2 748 708,60 zł z kwotą w takiej samej wysokości przysługującą obowiązanemu oraz zapłaty kwot w wysokości 74 175,45 zł i 53 291,40 zł.

Uprawniony żąda zabezpieczenia roszczenia o ustalenie nieistnienia wierzytelności o zapłatę przez uprawnionego na rzecz obowiązanego kwoty 3 682 556,39 zł. Należy stwierdzić, że uprawniony nie uprawdopodobnił interesu prawnego w wytoczeniu roszczenia we wskazanym kształcie. W pierwszej kolejności, uprawniony będzie miał roszczenia dalej idące.

Uprawniony żąda zbadania w niniejszym wniosku, że przysługuje mu od obowiązanego wskazane roszczenie o zapłatę, a także żąda potwierdzenia skuteczności złożonego przez niego oświadczenia o potrąceniu, zapłaty części kwoty wskutek umowy przekazu i zapłaty na konto bankowe. Oznacza to, że uprawnionemu przysługuje żądanie dalej idące, tj. o zapłatę. Ponadto, powód żąda zabezpieczenia w postaci uniemożliwienia obowiązanemu wypłaty wskazanej kwoty z udzielonej przez uprawnionego gwarancji bankowej. W przypadku wyegzekwowania roszczenia z tytułu gwarancji uprawnionemu będzie również przysługiwało powództwo zapłatę, tj. o zwrot tej kwoty.

W orzecznictwie SN ugruntowane jest stanowisko, że interes prawny określony w art. 189 k.p.c. zwykle nie zachodzi, gdy powód może uzyskać ochronę prawną w inny sposób, tj. w drodze innego (dalej idącego) powództwa, w szczególności powództwa o zasądzenie świadczenia (zob. np. uchw. SN(7) z 30.12.1968 r., III CZP 103/68, OSNCP 1969, Nr 5, poz. 85; uchw. SN z 26.7.1990 r., III CZP 38/90, OSNCP 1991, Nr 2–3, poz. 25; wyr. SN z 6.6.1997 r., II CKN 201/97, MoP 1998, Nr 2, s. 5; z 27.1.2004 r., II CK 387/02, Legalis; z 13.9.2007 r., III CSK 123/07, (...) 2009, Nr 1–2, poz. 12; z 18.6.2009 r., II CSK 33/09, OSNC-ZD 2010, Nr B, poz. 47).

Wobec uznania zatem, że powód ma roszczenia dalej idące o zapłatę, stwierdzić należało brak interesu prawnego w ustaleniu przez sąd nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, oznacza, że roszczenie jest nieuprawdopodobnione.

Roszczenie nie zostało uprawdopodobnione również z innych przyczyn.

Uprawniony żądał rozliczenia stron na podstawie przedstawionych dokumentów. W pierwszej kolejności, roszczenie uprawnionego nie zostało uprawdopodobnione, bowiem uprawniony nie przedstawił precyzyjnie żądania obowiązanego ani jego ustosunkowania się do rozliczeń uprawnionego. Uprawniony przedstawił jedynie oświadczenie o rozwiązaniu umowy oraz zestawienie należności wystosowane przez obowiązanego na łączną kwotę 3 682 556,39 zł. Dalej, uprawniony przedłożył szereg dokumentów na potwierdzenie swoich roszczeń, które następnie potrącił oraz potwierdzenia spłaty wskazanych wyżej kwot w postaci umowy przekazu i potwierdzeń zapłaty. Jednakże w żaden sposób nie przedstawił, jak obowiązanym ustosunkował się do tych rozliczeń uprawnionego. Skoro uprawniony podaje, że część roszczenia została przez niego spełniona, a część potrącona, to na podstawie tak przedstawianej dokumentacji, nie można wykluczyć, że obowiązanym uznał wyliczenia uprawnionego. Sąd nie ma wystarczających dokumentów na uprawdopodobnienie, że w istocie obowiązanym dalej dochodzi kwoty wskazanej w oświadczeniu o rozwiązaniu umowy, zarówno w całości, czy może tylko w części. Wobec czego, roszczenie o ustalenie należało uznać za nieuprawdopodobnione.

Ponadto, na uwadze należy mieć również to, że Sąd nie jest na podstawie jednostronnych twierdzeń stwierdzić, że roszczenie uprawnionego we wskazanym zakresie zostało uprawdopodobnione. Jak wynika z przedłożonej dokumentacji i twierdzeń uprawnionego, uprawniony swoje należności do potrącenia wskazał na łączną kwotę 2 748 708,60 zł, tj. 1 765 965,06 zł tytułem rabatu za sprzedaż pojazdów, 346 063,90 zł tytułem wykonanych napraw usług gwarancyjnych oraz kwota 636 679,64 zł tytułem rabatów za pojazdy demonstracyjne i zastępcze. Ustalenie powyższych okoliczności, jak również tego, czy wskazane kwoty w wysokości 725 484,75 zł na podstawie umowy przekazu oraz 74 175,45 zł i 53 291,40 zł tytułem przelewu zostały przelane w celu spełnienia właśnie tych należności uprawnionego, wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego, również w oparciu o dowody przedstawione przez stronę przeciwną. Na obecnym etapie, na podstawie samych oświadczeń uprawnionego, Sąd nie jest w stanie dokonać kompleksowego rozliczenia stron. Okoliczności uprawdopodobnienia roszczenia nie mogą budzić wątpliwości Sądu, podczas gdy na podstawie przedłożonej dokumentacji takie wątpliwości pozostają.

Mając na uwadze powyższe, uprawniony nie uprawdopodobnił swojego roszczenia.

Nie uprawdopodobniono również drugiej przesłanki, tj. interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Uprawniony wskazał, iż zabezpieczenie jest niezbędne z uwagi na trudną sytuację finansową obowiązanego. Twierdzenia takie nie znajdują potwierdzenia w przedłożonej dokumentacji obrazującej sytuację finansową obowiązanego. Ze sprawozdanie finansowego obowiązanego spółki wynika, że na koniec 2019 r. posiadała ona aktywa trwałe w wysokości (...) zł, w tym aktywa obrotowe w wysokości (...) zł. Jest to zatem znaczny majątek i wielokrotnie przekraczający ewentualną kwotę wyegzekwowaną na skutek skorzystania przez obowiązanego z gwarancji, którego zwrotu może się domagać uprawniony. Nie zasługują na uwzględnienie jedynie argumenty o tym, że na skutek pandemii Covid-19 sytuacja finansowa obowiązanego uległa pogorszeniu oraz, że spółka podjęła szereg czynności polepszających jej sytuację. Po pierwsze, w sytuacji gdy spółka poniosła stratę, oczywistym jest, że podejmuje się czynności mających na uwadze polepszyć kondycję majątkową. Po drugie, chwilowe, przejściowe problemy w uzyskiwaniu dochodów na skutek różnych okoliczności nie mogą od razu prowadzić do wniosków, że

obowiązana spółka straci płynność finansową, zgromadzony majątek czy od razu ogłosi upadłość. Takie okoliczności nie wynikają z dokumentów finansowych spółki. Również zobowiązania obowiązanego, czy też strata, którą osiągnęli w 2019 r. w wysokości (...) zł nie może od razu prowadzić do wniosku, że obowiązana spółka stanie się niewypłacalna. Spółka nadal posiada liczne aktywa, pozwalające jej na uregulowanie ewentualnych zobowiązań względem uprawnionego. Wobec powyższego, obawy uprawnionego co do sytuacji majątkowej obowiązanego pozostają gołosłowne i nieuprawdopodobnione.

Uprawniony podkreślił również, że brak zabezpieczenia i w konsekwencji wyegzekwowanie od niego kwoty z gwarancji, spowoduje utratę płynności finansowej również po jego stronie, a w konsekwencji doprowadzi do upadłości. Należy jednak wskazać, iż uprawniony w żaden sposób nie uprawdopodobnił tych twierdzeń, gdyż nie przedstawił stosownych dokumentów obrazujących jego sytuację finansową, nie wskazał w jakiej wysokości osiąga przychody, jaka jest jego sytuacja majątkowa, nie załączył w tym zakresie żadnych dokumentów. Twierdzenia te należało uznać za gołosłowne.

Wobec powyższego, interes prawny nie został uprawdopodobniony.

Podkreślić trzeba, że również wskazany przez uprawnionego sposób zabezpieczenia nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem obciążałoby obowiązanego ponad miarę. Zakaz skorzystania przez obowiązanego z udzielonej na jego rzecz gwarancji na podstawie umowy łączącej strony, zbyt daleko ingerowałoby w ustalenia stron, pozbawiając obowiązanego, wbrew twierdzeniom uprawnionego, możliwości realizacji swobody umów. Taki sposób zabezpieczenia nie zasługuje zatem na uwzględnienie. Ponadto, na uwadze trzeba mieć to, że

Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 1993 r., III CZP 16/93 (OSNC 1993, Nr 10, poz. 166) przyjął, że zawieranie przez bank umowy gwarancyjnej opatrzonej tak restrykcyjnymi klauzulami odpowiedzialności jak "nieodwołalnie i bezwarunkowo na pierwsze żądanie" jest dopuszczalne, przy czym udzielający takiej gwarancji bank nie może skutecznie powołać się - w celu wyłączenia lub ograniczenia przyjętego na siebie obowiązku zapłaty - na zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego, w związku z którym gwarancja została wystawiona. To stanowisko prawne zostało podtrzymane w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 1995 r., III CZP 166/94 (OSNC 1995, Nr 10, poz. 135). Zatem zastosowanie wnioskowanego zakazu korzystania z gwarancji prowadziłoby wprost do zaspokojenia roszczenia wnioskodawcy, niwecząc przy tym funkcję umowy gwarancyjnej, co również nie znajduje uzasadnienia.

W związku z powyższym, Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia, na mocy powołanych przepisów.

SSO Monika Szuwarowska

Z/ (...)

SSO Monika Szuwarowska